

Program szkoły „Kreatorzy Świata” na lata 2017- 2022

Słów kilka o wspólnej modyfikacji programu Kreatorzy Świata

Wiosną 2017 r. poddaliśmy program „Kreatorzy Świata” ewaluacji. Zapytaliśmy rodziców i uczniów o jego zalety oraz co należy poprawić i uwzględnić w zmodyfikowanym programie. Do ewaluacji dołączyli również nauczyciele. Po zebraniu opinii powstał zespół, który pod opieką dyrektora rozpoczął pracę nad drogowskazami – uznaliśmy, że wspólnie „zaplanowana” szkoła będzie jeszcze lepszym miejscem.

Pracując nad programem analizowaliśmy badania PISA 2015 i międzynarodowy ranking Evidence Institute, z którego wynika, że polscy uczniowie deklarują jedne z niższych ocen tzw. przynależności do szkoły niż uczniowie z innych krajów OECD, głównie ze względu na nikłą więź z kolegami i koleżankami ze szkoły. Często wybierali odpowiedź „czuję się jak outsider w szkole”. Podobny obraz wyłania się z innego badania TIMSS 2015. Choć pokazuje ono dobre umiejętności uczniów, uwidacznia problemy w relacjach społecznych między uczniami.

Również z raportu z badań Fundacji Pokolenia oraz Fundacji Ośrodka Badań i Analiz Społecznych 2016 wynika, że uczniowie odczuwają tzw. triadę braków:

- Brak swobody w wyrażaniu własnego Ja, własnych emocji i poglądów;
- Brak poczucia bycia dostrzeganym przez dorosłych w szkole (koncentracja na wynikach nie procesie rozwojowym);
- Brak poczucia wspólnotowości; autentycznych relacji i budowania społeczności.

Wszystkie wymienione aspekty znajdują odzwierciedlenie w naszym zmodyfikowanym programie „Kreatorzy Świata”. Kontynuujemy również nasze przesłanie - stworzenie przestrzeni wyróżniającej się wysoką jakością kształcenia. *„Chcemy, by nasza szkoła pozwalała uczniom rozwinąć kompetencje i cechy charakteru, by jednocześnie dostrzegała indywidualność każdego dziecka, by rozbudzała pozytywne nastawienie do świata i pozwalała dzieciom odkryć pasje i rozwinąć zainteresowania”*.¹ Te słowa zapisane zostały w koncepcji funkcjonowania szkoły prowadzonej przez Fundację Familijny Poznań.

Zależy nam, aby tworzyć szkołę niepowtarzalną, o specyfice związanej z kontekstem kulturowym i społecznym środowiska, w którym się znajduje. Podstawą podejścia

---

¹ Oferta Fundacji Familijny Poznań.

pedagogicznego jest wyobrażenie dziecka jako zdolnego², silnego, bogatego w różnego rodzaju potencjał i zasoby; dziecka, które chce się rozwijać, jest ciekawe świata i nim zadziwione; dziecka, które pragnie komunikować się z innymi i wyrażać siebie.

Z tym się nie zgadzamy:

- Brak indywidualizacji, personalizacji edukacji, a tym samym brak miejsca na realizację własnych pomysłów, patentów, projektów.
- Pedagogika hydrauliczna - najważniejsze jest przygotowanie do testów.
- Bez ocen dziecko nie będzie się uczyć.
- Kary (i nagrody) to podstawa wychowania.
- Jedynie zadania domowe mogą nauczyć dziecko systematyczności.
- Jediną drogą do sukcesu jest współzawodnictwo.
- Dzieci nie potrafią samodzielnie rozwiązywać problemów.
- Nagradzane są tylko poprawne odpowiedzi.

Odpowiedź na te kwestie, niezmiernie istotne z punktu widzenia nowoczesnego systemu wychowania odnajdujemy w spuściźnie Korczaka i Freineta, którzy:

- Traktują swoich wychowanków jako ludzi, którzy mają już własne doświadczenia, swoje pragnienia i marzenia, swój sposób odczuwania, przeżywania, myślenia, swoje oczekiwania i nadzieje;
- Uznają psychofizyczną odrębność dziecka, należne mu prawa, a zwłaszcza prawo do szacunku. Nie traktują życia dziecka jako preludium do czegoś, co dopiero będzie kiedyś, w przyszłości, gdy dziecko dorośnie, ale każde przeżycie ma wartość samoistną, najprawdziwszą już teraz;
- Wychowanie traktują nie jako urabianie według jakiegoś jednego, z góry narzuconego wzorca, lecz jako wzajemne oddziaływanie na siebie ludzi: człowieka na człowieka;
- Szczególną wagę przywiązują do uczestnictwa dzieci w realizacji wspólnie podjętych zadań;
- Wykazują, że istnieją ogromne, nie wykorzystane dotąd możliwości udziału dzieci w organizacji podstawowych dziedzin życia każdej szkoły, lecz i w ponoszeniu odpowiedzialności za jej los i kierunki rozwoju;

---

²Zachęcam do przeczytania publikacji: G. Huther, U. Hauser, 2014, Wszystkie dzieci są zdolne.

- Uważali, że życie w społeczności dziecięcej, wymaga od każdego stałej pracy nad sobą, samokontroli, samooceny, dużego wysiłku, by sprostać jej wymaganiom, jak również liczenie się z opinią rówieśników i dorosłych.

Cel główny – Budowanie nowej kultury uczenia się

Drogowskazy:

- Stworzenie bezpiecznego, przyjaznego środowiska „uczenia się”, w którym porażka nie oznacza końca świata, a jedynie początek nowych możliwości!
- Wykształcenie poczucia odpowiedzialności uczniów za własne uczenie się;
- Maksymalizacja aktywności uczniów przy równoczesnym zaangażowaniu w rozwiązywanie problemów i rozwijaniu kreatywności;
- Budowanie poczucia sprawstwa, współpracy, empatii, uważności i przywództwa.

Wybrane elementy z naszego programu

Obszary działań

1. Organizacja

- Szkoła bez dzwonek
- Zajęcia w grupach mieszanych wiekowo (kanony , kluby)
- Brak prac domowych
- Czas na zewnątrz

2. Edukacja to relacja

- Budowanie relacji
- Wychowanie bez kar i nagród
- Budowanie ładu i harmonii
- Dni adaptacyjne dla uczniów klas czwartych
- Informacja i przejrzysta komunikacja

3. Kompetencje przyszłości – czego chcemy nauczyć dzieci zanim dorosną³

- Samoświadomość
- Rozumienie świata
- Zarządzanie sobą
- Przedsiębiorczość

---

³ Na podstawie: <http://www.juniorowo.pl/kompetencje-przyszlosci-czego-powinny-nauczyc-sie-dzieci-zanim-dorosna/>, (dostęp: 14. 07. 2017 r.).

4. Nauka poprzez „prowokujące techniki”

- Freinetowskie techniki kształcenia
- Odwrócone nauczanie
- Uczenie się nawzajem od siebie⁴
- Tutoring
- Indywidualny Projekt Tutoringowy
- Tutoring rówieśniczy
- Kanony

5. Laboratorium demokracji

- Samorządna Szkoła
- Mam głos
- Rada Dialogu Szkolnego
- Odpowiedzialności szkolne
- Spółdzielnia uczniowska
- Debaty
- Konferencje dziecięce
- Mini prezentacje
- „Skrzynka wychowawcza” w szkole i „gazetka wychowawcza” w klasach
- Akcje zarobkowe

6. Przestrzeń do działania, czyli szkoła bliska życiu

- Szkolni Przewodnicy
- Tygodnie tematyczne
- Skrzydłaki – działalność charytatywna, działania na rzecz innych
- Zobowiązania
- „Otwarte okno”
- Halo, Cogito w czym mogę pomóc?

7. Dajmy światu szkołę - współpraca z instytucjami

- Akademia Cogito

---

⁴DieMethodeLernendurchLehren [online],[dostęp: 6.05.2014], dostępny w Internecie: www.ldl.mixxt.de/networks/files/download.3841.